

**ZAVOTÇU, Gencay (2018). *Aşk İlinden, Gönül Dilinden*.
Kocaeli: Umuttepe Yayınları, 619 s.**

Burcu ACAR*

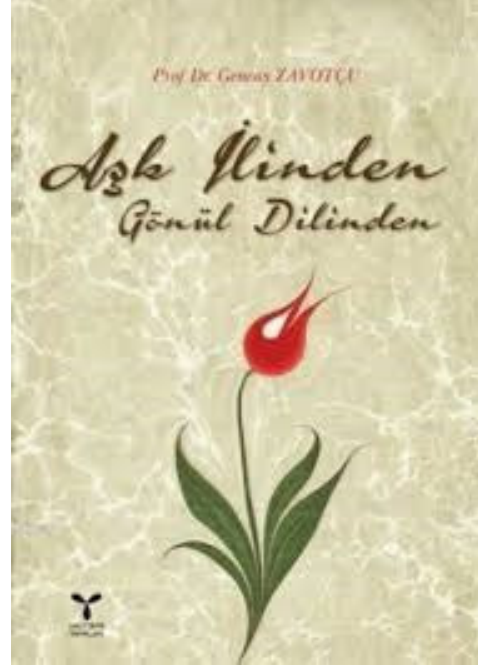
Aşk İlinden, Gönül Dilinden, Gencay Zavotçu'nun muhtelif edebiyat dergilerinde yayımlanan makalelerini topladığı kitabıdır.

Eser, sunuş ve kırk iki farklı makaleden oluşmaktadır. İlk makale *İstiklâl Marşı'nın Temel Kavramları*, son makale ise *Tanpınar'ın İki Eseri'nde Musikî, Lezzet ve Tat Temaları*'dır.

Eserin ilk makalesi olan "*İstiklâl Marşı'nın Temel Kavramları*", Türk milleti için çok önemli olan İstiklâl Marşı'nı ele almaktadır. Mehmet Âkif Ersoy tarafından yazılan İstiklâl Marşı Türk milletinin Kurtuluş Savaşı'nda gösterdiği cesaret ve inancın simgesidir. Makalede, İstiklâl Marşı'nda Türk Milleti'nin karakteriyle özdeşleşen ve ruhunu yansıtan özgürlük, bağımsızlık ve cesaret; bayrak, vatan ve millet sevgisi ile din ve iman tutkusu gibi kavramları ele alınmaktadır. Yazar, İstiklâl Marşı'nın Kurtuluş Savaşı'nın amacını anlatan ve Türk milletinin karakterini yansıtan anlamlı bir manzûme, somut bir belge olduğunu belirtmektedir.

İkinci makale "*Ney'in Öyküsü ve Divân Şiirinde İşlenişi*" adını taşır. Yazar, bu yazıda Mevlânâ'nın ünlü eseri Mesnevî'nin ilk on sekiz beytinde anlattığı ney'in öyküsüne yer vermektedir. Mevlânâ'dan sonra divân şiirinde ney'in öyküsünü anlatan şiir ve beyitlerden örnek verilmiştir. Divân şiirinde işlenen bu temanın şiire yansımaları ele alınmıştır.

Üçüncü makale "*Hikmetlerin Dilinden Hoca Ahmed Yesevî*" adını taşır. Yazar, bu yazıda Hoca Ahmed Yesevî'nin *Divan-ı Hikmet* adlı eserinin üzerinde durmaktadır. Eserin "*göçebe Türk boylarına şeriat hükümlerini, tarikat âdâbını öğretmek ve tasavvufî fikirlerini kavratmak için yazıldığına*" değinilmiştir. Hoca Ahmed Yesevî'nin halka öğretmek istediklerini ölçülü ve kafiyeli manzumeler halinde öğretmesinin eserin sevilip öğrenilmesini kolaylaştırdığı belirtilmiştir.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
e-posta: burcuacar434@gmail.com

Dördüncü makale "*Yûnus Emre Dîvânı'nda İlim ve Bilgi*" adını taşır. Makalede, Yunus Emre'nin

‘İlim ‘ilim bilmekdür ‘ilim kendin bilmekdür

Sen kendüni bilmezsen yâ nice okumakdur

sözleri ile ilme ve bilgiye verdiği öneme değinilmiştir. Ayrıca, Yunus Emre'nin "*İlim, insana nefsinin ve Rabbini bilmeyi öğretmelidir*" görüşünden hareketle divanında ilim, bilgi, okumak, öğrenmek, bilgi edinmek ve bilmek ile ilgili şiirlere yer verildiği belirtilmiştir.

Beşinci makale "*Divan Şiiri'nde Hâl Dili*" başlığını taşır. Bu bölümde, Dîvân Şiiri'nde hâl dilini iki aşamada ele almaktadır. Birincisi tasavvufi anlamda (ilm-i hâl), ikincisi de âşığın yüz hatları ve hareketleri ile iç dünyasını yansıtan hâlidir. Yazar, iletişimin sadece konuşarak değil, varlıkların görünüş, davranış ve hareketleri ile de kurulabileceğine değinmiştir.

Altıncı makalenin başlığı "*Dîvân Şiirinde Aşk Üçgeninde Av, Avcı ve Tuzak*"tır. Bu yazıda şiirlerde sıklıkla kullanılan av, avcı ve tuzak kavramları ele alınmıştır. Av, avcı ve tuzağın şiirlerde, hem gerçek hem de mecaz anlamda kullanılan örneklerine yer verilmiştir. Gerçek anlamda av ve avcılık terimleri, mecâz anlamda ise sevgili, âşık ve rakip üçgeni konu edilmiştir.

Yedinci makale "*Medhiyeler Hakkında Bazı Tespitler*" adını taşır. Bu yazıda dîvân şairlerinin din ve devlet büyüklerine yazdıkları medhiyelere değinilmiştir. Yazara göre: "*Medhiyelerin sadece memduhun övülmesi amacıyla yazıldığını söylemek, şairin vermek istediği iletiyi bütünüyle değil, kısmen anlamak olur. Memduhun övülmesiyle birlikte kavmini, milletini ve değerler (kültürünü) de över*". Yazarın tespitlerinden birkaçı da medhiyelerde övgü sözlerinin bulunduğu gibi uyarıcı ve yol gösterici sözlerin de bulunması ve affedilmek ve kendini övmek için de yazılmış medhiyelerin varlığıdır.

Sekizinci makale "*Mesnevi Hikâyeleri ve Kaynakları Hakkında*" başlığını taşır. Makalede, Mevlânâ'nın Mesnevi'sindeki hikâyelerin kaynaklarının Kur'an, hadîs, tefsir, fıkıh, kelâm v.b. dini içerikli kitaplar; Feridüddin Attâr, Hakîm Senâ'i, Beydebâ gibi önemli şahısların hikâyeleri, Mevlânâ'nın karşılaştığı birtakım olaylar ve öğrendiği bilgiler olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, örnek metinlere yer verilerek hikâyelerin kaynaklarına değinilmiştir.

Dokuzuncu makale "*Candan Erçetin'in Kuşlar Şiirinin Muhtevası ve Kaynakları*" başlığını taşır. Yazar, Candan Erçetin'in "*Milyonlarca Kuştuk*" şiirini, kurgusu ve içeriği bakımından üç bölümde inceler. İlk bölümde, kıskançlık, aşk, bencillik, hırs, hakikat, inkâr ve ayrılık temalarını işlenmiştir. İkinci bölümde, kuşların Kaf Dağı'na yolculuğu ve son bölümde gönül hakkındaki görüşleri açıklanmıştır. Yazar, şiirin Fars ve Türk mitolojileri, Doğu Kavim, toplum ve milletlerinin kültürel değerlerinden beslendiğini, geçmiş ve gelecek arasında bir bağ kurduğunu söyler.

Onuncu makalenin başlığı "*Dîvânü Lugati't-Türk'te Sanatlı İfadeler*"dir. Kaşgarlı Mahmûd'un *Dîvânü Lugati't-Türk* adlı eseri Türk dilinin ilk yazılı sözlüğü olarak

kabul edilir. Yazar, eserde yer alan metin ve şiiirleri atasözleri, bilmeceler gibi sanatlı ifadeler ve teşbih, mecaz, istiâre, sec’i vd. sanatlar yönünden incelemiş ve Türklerin geçmişte de dil, edebiyat ve kültürel açıdan yüksek bir seviyede olduğu sonucuna varmıştır.

On birinci makale “*Kutadgu Bilig’de Dil ve Söz*” başlığını taşır. Kutadgu Bilig İslâmi Türk edebiyatının ilk yazılı eseridir. Siyâsetnâme ve nasîhatnâme özelliği taşımaktadır. Yazar, eserde dil ve söz üzerine söylenen beyitleri incelemiş ve Yusuf Has Hâcib’in söze ve dile verdiği öneme değinmiştir.

On ikinci makale “*Hamdullah Hamdî ve Yûsuf u Züleyhâ’sı Hakkında Bazı Tespitler*” başlığını taşır. Anadolu sahasında ilk hamse yazarı olan Hamdullah Hamdî’dir. Türk edebiyatında da şairler tarafından çok sayıda *Yûsuf u Züleyhâ* mesnevisi yazılmıştır. En beğenileni Hamdullah Hamdî’nin mesnevisidir. Yazar, Hamdullah Hamdî’nin *Yûsuf u Züleyhâ* adlı ünlü mesnevîsini incelemiş, eserin rüya merkezli bir hikâye oluşuna dikkat çekmiştir.

On üçüncü makale “*Bir Ölümün Yankıları ve Yahyâ Bey Mersiyesi*” adını taşır. Yazar, Yahya Bey’in Şehzâde Mustafa’nın ölümü üzerine yazdığı mersiye değinmektedir. Şehzâde Mustafa’nın ölümü toplumda üzüntüye neden olmuştur. Makalede, Yahya Bey’in yazdığı mersiye’nin şairlerin bu konuda şiiirler yazmalarına öncülük ettiğine ve Şehzade’nin ölümünün sadece bizim toplumumuzda değil, Batı toplumunda da yankı bulduğuna, olay üzerine yazı ve eserler hazırlandığına değinilmiştir.

On dördüncü makale “*17. Yüzyıl Şairi Vişne-zâde ‘İzzetî ve Şiiri*” adını taşır. Yazar, 17. yüzyıl dîvân şairi ‘İzzetî Mehmet Efendi’nin hayatı, eserleri ve şiiirleri hakkında bilgi vermiş, şiiirlerini Şeyhülislâm Yahyâ, Bâkî çizgisinde ve Sebk-i Hindî etkisiyle yazdığını ifade etmiştir.

On beşinci makale “*Sa’dî, Hikâyeleri ve Türk Edebiyatı’na Etkisi*” başlığını taşır. Yazar, Fars edebiyatının önemli şairlerinden Sa’dî-i Şirâzî’yi hayatı, hikâyeleri ve Türk Edebiyatı’na etkisi olarak üç başlıkta inceler. Sa’dî-i Şirâzî, ömrünü ilim, seyahat ve ibadetle geçirdiğini, eserlerini de eğitici ve öğretici nitelikte yazdığını söylemiştir. Yazının amacının, “*Sa’dî’nin Bostân ve Gülistân’da kıssadan hisse yoluyla okuyucuya vermek istediği iletiyi vurgulamak ve Türk edebiyatındaki etkisine dikkat çekmek*” olduğu ifade edilmiştir.

On altıncı makale “*Nâbî’nin Şiiirlerinde Nostaljik Hususlar*” adını taşır. Yazar, Fransızca kökenli nostalji (*Özlem; vatan hasreti, sıla hastalığı*) sözcüğünü, Türk edebiyatında bu kavramın karşılığı olan “*geçmişe özlem, hasret, vatan ve sıla hasreti*” anlamında kullanıldığını belirtmiş, sonrasında Nâbî’nin şiiirlerindeki nostaljik hususları açıklamıştır. Makalede, Nâbî’nin şiiirlerinde yaşadığı toplumdaki bozulma, hatalı uygulamalar, aksaklıklar ve tutarsızlıklara değinir ve geçmişe olan özlemi dile getirdiğine, bu tavrının eleştirilere zemin hazırlamak için olmadığı, Nâbî’nin sorumluluk sahibi bir sanatçı, örnek bir vatandaş ve gerçek bir vatansever olduğu ifade edilmiştir.

On yedinci makale “*Şiirsel Klasik Türk Nesrinin Özellikli Yapısı*” adını taşır. Yazıda, Klasik Türk nesrinin edebiyatımızdaki gelişimine ve örneklerine yer verilir. Sinan Paşa’nın Tazarru’nâme’sinin şiirsel klasik Türk nesrinin en önemli örneklerinden olduğunu belirten yazar şu tespitlerde bulunur: “*Sinan Paşa, sanatlı kısa ve orta boy nesir cümleleriyle kendine has üslup oluşturarak eserlerinde şiirselliği yakalar. Sinan Paşa’dan sonra başka yazarlar da bu tarz ifadelere eserlerinde yer verirler. Ancak, Sinan Paşa’nın Tazarru’nâme’nin şöhretine erişmekte yetersiz kalırlar.*”

On sekizinci makalenin başlığı “*Hayâlî ve Yâhyâ Bey’in Gazellerinde Fuzûlî Etkisi*”dir. Yazar, Fuzûlî, Hayâlî ve Yâhyâ Bey’in divanlarında yer alan *su* ve *beklerüz* redifli şiirlerin benzerliği üzerinde durur ve Hayâlî ile Yâhyâ Bey’in şiirlerinin Fuzûlî’nin şiirlerine nazîre olduğunu belirtir.

On dokuzuncu makale “*Ad ve Sıfatlarıyla Zâtî Dîvânı’nda Rakîp*” adını taşır. Yazar, divan şiirinde âşığın baş düşmanı olan rakîbin, Zâtî Dîvânı’nda hangi adlar ve sıfatlarla anıldığını inceler ve rakîbin Zâtî Dîvânı’nda diğer şairlerde görülen ad ve sıfatlardan farklı ve katı biçimde yer aldığı sonucuna varır.

Yirminci makale “*Süleyman Nazîf ve Vatan Sevgisi*” adını taşır. Yazar, Süleyman Nazîf’in hayatına ve sürgüne gönderildiği yıllarda yazdığı eserlere değindikten sonra *Dâü’s-sıla* adlı şiiri ile *Kara Bir Gün* adlı yazısındaki vatan sevgisi temasını irdeler.

Yirmi birinci makale “*Tazarru’-nâme’de Klasik Türk Edebiyatı İle İlgili Kavramlar*” adını taşır. Yazar, Sinan Paşa’nın Tazarru’-nâme adlı eserinde Eski Türk Edebiyatı ilgili öge ve kavramları *biçim* ve *içerikle ilgili olanlar* şeklinde ikiye ayırarak incelemiştir.

Yirmi ikinci makale “*Dîvân Şiiri Metinlerinin Kültürel Zenginliği*” adını taşır. Yazar, Dîvân şiiri metinlerini, Dîvân Şiiri-Tarih İlişkisi, Dîvân Şiiri-Mitoloji İlişkisi, Dîvân Şiiri-Dîn İlişkisi, Dîvân Şiiri-Tasavvuf İlişkisi, Dîvân Şiiri-Tıp İlişkisi, Dîvân Şiiri-Felsefe İlişkisi, Dîvân Şiiri-Psikoloji İlişkisi, Dîvân Şiiri-Güzel Sanatlar İlişkisi, Dîvân Şiiri-Astroloji İlişkisi, Dîvân Şiiri ve Sosyal Hayat başlıklarında incelemiştir.

Yirmi üçüncü makale “*Necâtî’nin Kâtiplerle İlgili İki Şiiri*” başlığını taşır. Yazar, Fuzûlî, Avnî ve Necâtî Beğ’in kâtipler hakkında görüşlerine değinmiş, sonrasında Necâtî Beğ’in kâtiplere yönelik yazdığı iki şiiri incelemiştir.

Yirmi dördüncü makale “*Necâtî’nin İntihâl Konulu Bir Hicviyesi*” adını taşır. Makalede, şiirlerde yapılan intihâl (hırsızlık) konusuna değinilmiş, intihâl yapan şairlerin *Tezkire-i Şuara* yazarları tarafından eleştirildiği ifade edilmiş ve Necâtî Beğ’in söz hırsızlığı (şiirde intihâl) konusunu işleyen şiiri incelenmiştir.

Yirmi beşinci makale “*Türk Edebiyatı’nda Yazılmış Gül ve Bülbül Hikâyeleri*” adını taşır. Makalede, gül ve bülbül konulu eserler incelenmiş, tarihi süreçte kimler tarafından gül ve bülbül konulu eserler yazıldığına ve özelliklerine değinilmiştir. Ayrıca, örnek şiirlere de yer verilmiştir.

Yirmi altıncı makale “*Zehr-i Mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ ve Tezkîresi*” başlığını taşır. Yazar, XVII. yüzyılda yaşamış Seyyid Mehmed Rızâ’nın hayatı, eğitimi ve eserlerine değinmiş, Seyyid Mehmed Rızâ’nın tanınmasını sağlayan Rızâ Tezkîresi’nin bölümleri, özelliği, dili ve nüshaları hakkında bilgiler vermiştir.

Yirmi yedinci makale “*Mehmed Âkif’in Şiirlerinde Hürriyet ve Vatan Kavramı*” adını taşır. Yazar, Türk edebiyatının büyük şairi Mehmed Âkif Ersoy’un şiirlerinde hürriyet ve vatan kavramlarına değinerek; “*Mehmed Âkif’te vatan kavramı özgürlük tutkusundan ayrı düşünilemeyen ve bayrak ile bütünlenip uğruna canlar verilen manevî değerlerden biridir.*” tespitinde bulunmuştur. Ayrıca yazar, Mehmed Âkif’in vatan, özgürlük ve bayrak kavramlarının Ârif Nihat ve Orhan Şâik (Gökyay) gibi şairleri de etkilediğini ifade etmiştir.

Yirmi sekizinci makale “*Dîvân Şâirinin Eğitim ve Öğretmen Kimliği*” adını taşır. Makalede, dîvân şairlerinin toplumu eğitme-öğretme amacı ile yazdıkları beyitler şekil ve içerik bakımından incelenmiş, şairlerin şiirlerinde danışman, rehber ve bilge kişi kimlikleriyle yer aldığı ifade edilmiştir.

Yirmi dokuzuncu makale “*Bosnalı Mehmed Fâzıl Paşa Dîvânı’nda Mahallî Öğeler*” başlığını taşır. Yazar, Türklerin tarih boyunca yaşadıkları Orta Asya, Avrupa ve Balkan coğrafyalarından bahseder ve Balkanlarda Türk kültür ve edebiyatının geliştiği Bosna-Hersek ve burada yetişmiş Bosnalı Mehmed Fâzıl’a değinir. Sonrasında Bosnalı Mehmed Fâzıl’ın Dîvânı’nda memleket sevgisi, özlemi ile ilgili beyitlere ve tarih manzûmelerine yer vermiştir.

Otuzuncu makale “*Ziya Gökalp’in Manzûmeleri ve Ala Geyik Hakkında*” adını taşır. Yazar, Ziya Gökalp’in Türkçülük düşüncesiyle yazdığı manzumelere değinmiş ve *Ala Geyik* şiirinde yer alan kahramanları, terimleri ve motifleri incelemiştir. Ayrıca yazar, Gökalp’in, hikâye, masal ve destan metinlerini manzûm olarak yazma hususunda şairleri teşvik ettiğini ifade etmiştir.

Otuz birinci makale “*Eski Yazılı Metinler Üzerinde Çalışma Yöntemleri*” başlığını taşır. Makalede, Eski Türk Edebiyatı metinleri üzerinde yapılan çalışmalar hakkında bilgi verilmiş, metnin tesbîti, tenkîdi, neşri, şerhi ve izahı, tedkîki ve tahlîli aşamalarında araştırmacıların izlemesi gereken yollara değinilmiştir. İlk aşamada yapılması gerekenlerin; araştırma öncesi metin ve dönemi hakkında yeterli bilgiye sahip olunması, neyi, niçin ve nasıl çalışacağını kararlaştırması; çalışılacak konunun veya kişinin seçimi olduğunu ifade edilmiş, araştırmacıların çalışma sonunda eski yazılı edebiyat metinlerini çağdaş bir dille günümüze taşımaları gerektiği belirtilmiştir.

Otuz ikinci makalenin başlığı “*Şehriyar’ın Türkçe Şiirlerinde Sevgi Teması*”dır. Yazar, *Uluslararası Üstad Muhammed Hüseyin Şehriyâr’ı Anma Semineri’ndeki* konuşmasına yer vermiştir. Şehriyar Güney Azerbaycan’da 20. yüzyılda Farsça ve Türkçe şiirleriyle tanınan bir şairdir. Yazıda Şehriyar’ın Türkçe şiirlerindeki sevgi teması “*Allah’a, Hz. Muhammed’e, Hz. Ali ve oğlu Hüseyin’e duyulan sevgi, yurt sevgisi, Türkiye ve Mustafa Kemal Atatürk sevgisi, Türk Dili’ne ve Türk*

şairlerine duyulan sevgi, yakınlarına ve sevgiliye duyulan sevgi” alt başlıklarında örnekler verilerek incelenmiştir.

Otuz üçüncü makale “*Mevlânâ Adına Kayıtlı Küçük Bir Mesnevi: Bülbül-Nâme*” adını taşır. *Bülbül-nâme*’nin Mevlâna’ya ait olup olmadığı kesin olarak bilinmemektedir. Eserin Mevlânâ’nın eserlerini kapsayan külliyyatın içinde bulunması ve son beytin Şems-i Tebrizî’ye gönderme yapması eserin Mevlânâ’ya ait olabileceği düşüncesini destekler. Makalede mesnevinin özellikleri, konusu ve olay örgüsü hakkında bilgiler verilmiştir. Mesnevinin ana fikri “*İyiliğe iyilik, kötüyü kötü (kötülüğe kötülük) ulaştır.*”dır. Dili Farsça olan Bülbül-nâme’nin, günümüz Türkçesine çevrilmiş şekli yazının sonunda yer almaktadır.

Otuz dördüncü makale “*Arzî Mehmed Efendi ve Bir Gönül Gazeli*” başlığını taşır. Yazı *Uluslararası Gaziantep Dil, Kültür ve Edebiyat Araştırmaları Sempozyumu*’nda sunulan bir bildiridir. Yazar, gönül kavramı, gönül üzerine yazılmış şiirler ve Arzî Mehmed Efendi’nin *ister gönül* redifli gazeli hakkındaki görüşlerini ifade etmiştir. Ayrıca, Muhibbî, Hayâlî, Kütahyalı Rahîmî, Mezâkî, Vecdî, Leylâ Hanım, Seyyid Nigârî, ve Fehîm’in gönül redifli gazellerine yer verilmiş ve gazellerin benzer özelliklerine dikkat çekilmiştir.

Otuz beşinci makale “*Mantuku’l-Tayr’ın habercisi Bir Eser: Bülbül-Nâme*” adını taşır. Yazı *I. Uluslararası Ahîlik Kültürü ve Kırşehir Sempozyumu*’nda sunulan bir bildiridir. Fars edebiyatının önemli şahsiyeti Feridüddîn Attâr’ın Mantuku’t-Tayr ve Bülbül-nâme adlı mesnevilerinin benzer yönleri üzerinde durmaktadır. Yazar, Bülbül-nâme’nin Feridüddîn Attâr’ın eseri olup olmadığına dair kesin bir görüş olmadığını; ancak benzer yanları dikkate alındığında birbirini tamamlayan eserler olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, iki eserin de tasavvufî bir içeriği sahip olmalarına, kuşlar ve onların başından geçen olaylar etrafında kurgulanmasına dikkat çekilmiştir.

Otuz altıncı makale “*Tasavvufî Bir Eser: Menâkıb-ı Evliyâ Ya Da Sümbüliyye*” başlığını taşır. Yazar, menâkıb kelimesi ve menâkıpnâmelerin tarihi gelişimi hakkında bilgi vermiş, devamında 16. yüzyıl halvetî şeyhlerinden Sümbül Sinân Efendi’nin adına istinâden yazılan *Menâkıb-ı Evliyâ* ya da *Sümbüliyye* adıyla bilinen eseri tanıtmıştır.

Otuz yedinci makale “*Rızâ Tezkiresi’nde Edirneli Şairler*” adını taşır. Yazar, XVII. yüzyılda Seyyid Mehmed Rızâ tarafından yazılan *Rızâ Tezkiresi*’nde yer alan Edirneli yirmi altı şairden bahsetmektedir. Şairler; Aşkî, Âzerî, Bâkî (Bî-mahlas), Bülendî, Cebînî, Fütûhî, Hasîbî, Hâtem, Hayrî, Hüsâmî, Hüseyinî, İlmî-i Nâzûk, Kavî, Kelâmî, Kesbî, Nasîbî, Neşâtî, Nutkî, Refîkî, Rindî-i Sabâyî, Sabrî, Sa’îdî, Sinânî, Tal’atî ve Tîgî’dir. Edirne, *Rızâ Tezkiresi*’nde İstanbul’dan sonra, en fazla şair ve yazarın yetiştiği ikinci şehirdir. Makalede, tezkirenin şairleri tanıtan nesir bölümlerine ve şairlerin şiirlerine yer verilmiştir. Metinlerin günümüz Türkçesine aktarılması anlaşılmasını kolaylaştırmıştır.

Otuz sekizinci makalenin başlığı “*Rızâ Tezkiresi’nde Kütahyalı Şairler*”dir. Bu yazıda da XVII. yüzyılda Seyyid Mehmed Rızâ tarafından yazılan *Rızâ Tezkiresi*’nde yer alan Kütahyalı beş şairden bahsedilmektedir. Tezkiredeki

Kütahyalı şairler Ârif, Fârîg, Mahvî, Şerhî ve Visâlî'dir. Yazar, *Rızâ Tezkiresi*'nde zikredilen bu beş şairin diğer şuara tezkirelerinde zikredilmemiş olduğuna dikkat çekmiştir.

Otuz dokuzuncu makale "*Mersiye'nin Tarihçesi Hakkında*" başlığını taşır. Makalede, ilk olarak mersiye'nin tanımına, sonrasında ilk mersiye olarak zikredilen Hz. Âdem'in oğullarından Kabil'in Habil'i öldürmesi üzerine söylediği mersiye'ye kaynak teşkil etmesi açısından, Âşık Çelebi'nin *Meşâ'irü's-Şu'arâ* adlı tezkiresinin mukaddime bölümüne yer verilmiştir. Arap yarımadasında Cahiliye döneminde mersiye söylemenin gelenek haline geldiğine değinilmiş, İslamiyet öncesi Türk Edebiyatı'nda ölümlerin arkasından söylenen şiirlere *sagu* ve *ağıt* denildiği, divan edebiyatında ise *mersiye* adı verildiği ifade edilmiştir. Son olarak da Divan-ı Lugati't-Türk'te kayıtlı olan ve yazılı Türk edebiyatının bilinen ilk ağıtı kabul edilen *Alp Er Tunga Sagusu*'ndan bir dördlük verilmiştir.

Kırkinci makale "*Gebze'de Batan Fetih Güneşi ve Şiirleri*" başlığını taşır. Yazar, Fatih Sultan Mehmed'in hayatı, kişiliği, başarıları; bilim, sanat ve şiire verdiği öneme dikkat çekmiş, Fatih Sultan Mehmed'in şiirlerini söz dağarcığı, biçim, içerik ve söylem bakımından incelemiştir.

Kırk birinci makale "*Şiirleriyle Mahzuni Şerif*" adını taşır. Yazar, Âşık Mahzuni Şerif'in şiirlerinde yer alan değerleri *sevgi, eşitlik, özgürlük ya da bağımsızlık, haksızlık ve bilgisizlikle savaşım, yurtseverlik ve kardeşlik, insan hakları vb.* olarak belirlemiş ve şiirlerinden örnekler vermiştir.

Son makalenin başlığı "*Tanpınar'ın İki Eseri'nde Musikî, Lezzet ve Tat Temaları*"dır. Yazar, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur ve Edebiyat Üzerine Makaleler* adlı eserlerini incelemiş ve bu iki eserdeki mûsikî, lezzet ve tat temalarına örnekler vermiştir.

Prof. Dr. Gencay Zavotçu'ya birbirinden değerli makalelerini bir araya getirdiği için teşekkür eder, kitabın klâsik Türk edebiyatı alanına hayırlı olmasını dilerim.